

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego

Działanie 1.2 „Badania, rozwój i innowacje w przedsiębiorstwach”

Termin naboru wniosków: **30 kwietnia – 28 czerwca 2018**

Typy projektów mogące uzyskać dofinansowanie:

I Typ projektu: Tworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach służącego ich działalności innowacyjnej. Do wsparcia będą kwalifikowały się wówczas projekty, w ramach których Wnioskodawcy utworzą/rozbudują/zmodernizują infrastrukturę służącą prowadzeniu przez nich prac B+R.

II Typ projektu: Wsparcie prac B+R w przedsiębiorstwach. Do wsparcia będą kwalifikowały się wówczas projekty, w ramach których Wnioskodawcy prowadzić będą badania przemysłowe i prace eksperymentalno – rozwojowe lub wyłącznie prace eksperymentalno - rozwojowe

Beneficjenci:

- Przedsiębiorstwa,

Dodatkowo, w odniesieniu do typu 2:

- Spółki celowe/spin-off ustanawiane przez publiczne instytucje badawcze oraz przedsiębiorstwa,
- Konsorcja przedsiębiorstw i jednostek naukowych,
- Konsorcja przedsiębiorstw i uczelni (w tym spółek celowych uczelni),
- Konsorcja przedsiębiorstw i instytutów badawczych.

pod warunkiem, iż liderem będzie pozostawało przedsiębiorstwo z kategorii MŚP posiadające wpis do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej oraz posiadające siedzibę lub oddział na terenie województwa śląskiego.

Alokacja przeznaczona na konkurs:

62 505 000 PLN

Minimalna wartość dofinansowania:

- **100 tys. PLN.**

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych:

- I Typ projektu: Tworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza B+R: **10 mln PLN.**
- II Typ projektu: Wsparcie prac B+R: **5 mln PLN.**

Maksymalna intensywność pomocy: Dla I Typ projektu:

- **45%** dla mikro- i małych przedsiębiorstw,
- **35%** dla średnich przedsiębiorstw;
- **25%** dla dużych przedsiębiorstw

Dla II Typu projektu:

- **70%** na badania przemysłowe dla mikro- i małych przedsiębiorstw,
- **60%** na badania przemysłowe dla średnich przedsiębiorstw,
- **50%** na badania przemysłowe dla dużych przedsiębiorstw,
- **45%** na eksperymentalne prace rozwojowe dla mikro- i małych przedsiębiorstw,
- **35%** na eksperymentalne prace rozwojowe dla średnich przedsiębiorstw,
- **25%** na badania przemysłowe dla dużych przedsiębiorstw,

Intensywność pomocy w przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych może zostać zwiększona o **15 punktów procentowych** (jednak **nie więcej niż do 80%** kosztów kwalifikowalnych), w sytuacji gdy wyniki projektu zostaną szeroko rozpowszechnione podczas konferencji, za pośrednictwem publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego.

W ramach Rozporządzenia z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne:

- **50%** dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Ograniczenia, wymagania:

- Wniosek o dofinansowanie powinien **dotyczyć tylko jednego typu projektu** - brak jest możliwości złożenia wniosku łączącego dwa typy projektów.
- Niemożliwe jest wsparcie projektu, który został wykazany, jako m.in. cel/rezultat innego, złożonego w ramach konkursu wniosku. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której Wnioskodawca w ramach 1 typu projektu złoży wniosek o utworzenie infrastruktury i w planie badań wskaże badania, które będą ujęte we wniosku o dofinansowanie w ramach 2 typu projektu.

- W ramach ogłoszonego konkursu nie ma ograniczenia w liczbie składanych wniosków.
- Liderem konsorcjum może być wyłącznie jedno przedsiębiorstwo z sektora MŚP posiadające siedzibę albo oddział w województwie śląskim.
- Wsparcie w ramach 1 typu projektu mogą uzyskać wyłącznie przedsiębiorstwa.
- W przypadku projektów realizowanych przez duże przedsiębiorstwo lub konsorcjum, którego członkiem/członkami jest/są podmiot/y inne niż MŚP, łączna wartość kosztów kwalifikowalnych ponoszonych przez te podmioty nie może stanowić wartości wyższej niż 1 000 000,00 EUR.
- Gdy projekt realizowany jest w formule konsorcjum, wówczas 30% kosztów kwalifikowalnych powinno/y ponosić przedsiębiorstwo/a. Wymóg ten jest obowiązujący wyłącznie na etapie aplikowania.
- Projekty muszą być zgodne z Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 i wpisywać się w przynajmniej jedną z inteligentnych specjalizacji, tj. energetyką, medycyną, technologiami informacyjno – komunikacyjnymi, zieloną gospodarką i przemysłami wschodzącymi.
- W skład konsorcjum może wejść nie więcej niż 5 podmiotów. tj. przedsiębiorstwa z sektora MSP będących partnerem, a liderem musi być przedsiębiorstwo z sektora MSP posiadające siedzibę lub oddział w województwie śląskim.
- W przypadku 2 typu projektu, wypracowane rezultaty – wyniki prac B+R, a w szczególności prawa o charakterze intelektualnym, nie mogą stanowić przeszkody podczas realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu, w okresie komercjalizacji wyników prac B+R. Konsorcjanci powinni zapewnić, iż kwestie ochrony własności intelektualnej nie stanowią bariery i powinny zostać uregulowane w umowie o konsorcjum.
- Rozpoczęcie realizacji projektu nie może nastąpić wcześniej niż po złożeniu wniosku o dofinansowanie.
- Warunkiem otrzymania przez duże przedsiębiorstwo wsparcia w konkursie jest opisanie we wniosku o dofinansowanie możliwego efektu dyfuzji, w szczególności dyfuzji w zakresie działalności B+R związanej ściśle z realizowanym projektem oraz zapewnienie, że przyznana pomoc nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących ośrodkach na terytorium Unii Europejskiej.

Ograniczenia, wymagania dla projektu typu 1:

- Warunkiem wsparcia jest **przedstawienie przez przedsiębiorstwo/przedsiębiorstwa planu badań tj. planu prac B+R**. Plan prac B+R powinien obejmować przewidywane do zrealizowania zgodne z RIS badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe lub wyłącznie eksperymentalne prace rozwojowe z wykorzystaniem infrastruktury sfinansowanej w ramach projektu trwające minimum przez okres trwałości projektu;
- warunkiem umożliwiającym wsparcie jest wykazanie, że przedsięwzięcie ujęte we wniosku aplikacyjnym **ma charakter inwestycji początkowej** zarówno w przypadku przedsiębiorstw z sektora MŚP jak i w przypadku dużych przedsiębiorstw. **Inwestycja początkowa stanowiąca inwestycję w rzeczowe aktywa trwałe lub wartości niematerialne i prawne związane z założeniem nowego zakładu, zwiększeniem zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu, dywersyfikacją produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie lub zasadniczą zmianą dotyczącą procesu produkcyjnego zakładu.*
- Przedsiębiorca ubiegający się o wsparcie w przypadku wyboru kilku typów inwestycji początkowej jest zobowiązany wskazać, który z nich stanowi typ **dominujący**.
- Wnioskodawca może uzyskać pomoc wyłącznie na inwestycję początkową, z uwzględnieniem, że:
  - Każdą inwestycję początkową rozpoczętą przez tego samego Beneficjenta (na poziomie grupy) w okresie 3 lat od daty rozpoczęcia prac nad inną inwestycją objętą pomocą w tym samym regionie na poziomie 3 wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych uznaje się za część jednostkowego projektu inwestycyjnego.
  - W przypadku, gdy inwestycja objęta wnioskiem o dofinansowanie stanowi zasadniczą zmianę procesu produkcji, koszty kwalifikowalne muszą przekraczać koszty amortyzacji aktywów związanych z działalnością podlegającą modernizacji w ciągu poprzedzających trzech lat obrotowych (warunek dotyczy dużych przedsiębiorstw).
  - W przypadku, gdy inwestycja objęta wnioskiem o dofinansowanie prowadzi do dywersyfikacji istniejącego zakładu wówczas koszty kwalifikowalne muszą przekraczać o co najmniej 200% wartość księgową ponownie wykorzystanych aktywów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac (warunek dotyczy przedsiębiorstw z kategorii MŚP i dużych przedsiębiorstw).
  - Do poszczególnych typów inwestycji początkowych realizowanych przez przedsiębiorstwa należą:

- Dywersyfikacja produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie;
- Zwiększenie zdolności produkcyjnej istniejącego zakładu;
- Zasadnicza zmiana procesu produkcyjnego zakładu;
- Założenie nowego zakładu;

Ograniczenia, wymagania dla projektu typu 2:

- **Warunkiem wsparcia jest komercyjne wykorzystanie w gospodarce wyników prac B+R** będących przedmiotem projektu - dofinansowanie projektu może być udzielone pod warunkiem zobowiązania się Beneficjenta do skomercjalizowania w okresie 3 lat od daty zakończenia realizacji projektu wyników projektu. W ramach konkursu dopuszczono następujące sposoby komercjalizacji wyników projektu:
  - wprowadzenie wyników badań lub prac do własnej działalności gospodarczej Beneficjenta poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie uzyskanych wyników projektu. Wnioskodawcy w formie konsorcjum są zobowiązani do przedmiotowej komercjalizacji (za spełnienie warunku komercjalizacji w przypadku konsorcjum nie zostanie uznane udzielenie licencji czy sprzedaż). Wyniki prac B+R może wprowadzić do własnej działalności gospodarczej wyłącznie członek konsorcjum będący przedsiębiorstwem,
  - udzielenie licencji (na zasadach rynkowych) na korzystanie z przysługujących Wnioskodawcy praw do wyników prac B+R w działalności gospodarczej prowadzonej przez innego przedsiębiorcę. Z tej formy komercjalizacji może skorzystać wyłącznie przedsiębiorstwo posiadające siedzibę na terytorium województwa śląskiego,
  - sprzedaż (na zasadach rynkowych) praw do wyników tych badań lub prac w celu wprowadzenia ich do działalności gospodarczej innego przedsiębiorcy (z zastrzeżeniem, że za wdrożenie nie uznaje się zbycia wyników badań lub prac w celu ich dalszej odsprzedaży). Z tej formy komercjalizacji może skorzystać wyłącznie przedsiębiorstwo posiadające siedzibę na terytorium województwa śląskiego.
- W przypadku wprowadzenia wyników badań lub prac do własnej działalności gospodarczej Beneficjenta poprzez rozpoczęcie produkcji lub świadczenia usług na bazie uzyskanych wyników projektu możliwość zlecenia całości produkcji podmiotowi trzeciemu w ramach outsourcingu jest dopuszczalna jedynie w sytuacji, gdy Wnioskodawca (w przypadku wniosku złożonego przez samodzielne przedsiębiorstwo) lub konsorcjant odpowiedzialny za komercjalizację (w przypadku

wniosku złożonego przez konsorcjum) posiada siedzibę na terytorium województwa śląskiego. W przeciwnym razie nie ma możliwości zlecenia całości produkcji podmiotowi trzeciemu w ramach outsourcingu. Wówczas dopuszczalna jest jedynie częściowa produkcja w ramach outsourcingu, ale z poszanowaniem zasady, że Wnioskodawca wdroży wyniki w ramach własnej działalności gospodarczej.

- **Projekt musi obejmować etap eksperymentalnych prac rozwojowych.** Realizacja prac eksperymentalna – rozwojowych umożliwi komercjalizację wyników prac B+R, co jest warunkiem wsparcia prac badawczych. Po zakończeniu prac B+R Beneficjent dokona analizy opłacalności wdrożenia wyników badań. Wyniki powyższej analizy będą podstawą do określenia stopnia wykorzystania efektów badań w gospodarce. Obowiązkiem Beneficjenta jest przerwanie realizacji projektu w momencie, gdy stwierdzi, że wdrożenie wyników badań jest niemożliwe z przyczyn ekonomicznych czy technicznych.

Katalog kosztów:

Koszty kwalifikowalne w ramach I typu projektu:

1. Koszty nabycia nowych środków trwałych:

- zakup fabrycznie nowych maszyn i urządzeń stanowiących infrastrukturę wykorzystywaną dla działalności badawczo – rozwojowej,
- zakup fabrycznie nowej aparatury badawczej oraz sprzętu badawczego,
- zakup fabrycznie nowych: wyposażenia naukowego, zestawów przyrządów i innego niezbędnego wyposażenia do prowadzenia badań, w tym m.in.: koszt zakupu, wytworzenia, instalacji, montażu, pierwszego uruchomienia, transportu, opakowania, rozładunku, koszty sprawdzenia i przystosowania nabytego sprzętu, koszty szkolenia personelu, instruktażu - pod warunkiem, że koszty te są ujęte w wartości początkowej zakupionego/wytworzonego środka trwałego w ewidencji środków trwałych beneficjenta.

2. Koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych:

- zakup oprogramowania,
- zakup licencji na oprogramowanie w tym m.in.: koszty zakupu, wytworzenia, instalacji, montażu, pierwszego uruchomienia, koszty sprawdzenia i przystosowania nabytego oprogramowania, koszty szkolenia personelu, instruktażu - pod warunkiem, że koszty te są ujęte w wartości początkowej zakupionej/wytworzonej wartości niematerialnej i prawnej w ewidencji środków trwałych/wartości niematerialnych i prawnych beneficjenta; zakup wartości niematerialnych i prawnych dedykowanych/wytworzonych bezpośrednio dla

wnioskodawcy lub powszechnie niedostępnych, powinien być dokonany bezpośrednio od wytwórcy/producenta lub wyłącznego/autoryzowanego dystrybutora;

Warunki dla wartości niematerialnych i prawnych:

- należy z nich korzystać wyłącznie w zakładzie otrzymującym pomoc oraz w zakresie prowadzonej przez niego działalności,
- muszą podlegać amortyzacji,
- zakup zrealizowany zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie, w tym nabycie na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z nabywcą,
- muszą zostać włączone do aktywów beneficjenta i muszą pozostać związane z projektem do końca okresu trwałości,
- w przypadku dużego przedsiębiorstwa koszty wartości niematerialnych i prawnych są kwalifikowalne jedynie **do wysokości 50%** całkowitych kwalifikowalnych kosztów inwestycji początkowej (wydatek zalicza się do wydatków bezpośrednich od których oblicza się limity procentowe od nabycia robót i materiałów budowlanych oraz nabycia nieruchomości zabudowanej);

3. Koszty nabycia nowych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w formie leasingu finansowego poniesione w okresie realizacji projektu:

- kwalifikuje się wyłącznie raty kapitałowe leasingu finansowego, poniesione do roku od podpisania umowy o dofinansowanie, z obowiązkiem wykupu aktywów przez beneficjenta po wygaśnięciu umowy leasingu (umowa leasingowa podpisana po złożeniu wniosku o dofinansowanie).

Warunki dla leasingu finansowego:

- spełnienie ww. warunków dotyczących nabycia nowego środka trwałego lub nowej wartości niematerialnej i prawnej, w zależności czego leasing dotyczy,
- wydatek poniesiony w okresie realizacji projektu,
- maksymalna kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może przekroczyć wartości rynkowej leasingowanych aktywów,
- maksymalna kwota kwalifikująca się do współfinansowania nie może być wyższa niż kwota wskazana w dowodzie zakupu wystawionym leasingodawcy przez dostawcę,
- w przypadku dużego przedsiębiorstwa koszty wartości niematerialnych i prawnych są kwalifikowalne jedynie **do wysokości 50%** całkowitych kwalifikowalnych kosztów inwestycji początkowej (wydatek zalicza się do wydatków bezpośrednich, od których oblicza się limity procentowe od nabycia robót i materiałów budowlanych oraz nabycia nieruchomości zabudowanej),
- beneficjent musi stać się właścicielem leasingowanego dobra po wygaśnięciu umowy leasingowej.

4. Koszty zakupu używanego środka trwałego (tylko dla MŚP)*:

- zakup używanych maszyn i urządzeń stanowiących infrastrukturę wykorzystywaną dla działalności badawczo – rozwojowej,
- zakup używanej aparatury badawczej oraz sprzętu badawczego,
- zakup używanego wyposażenia naukowego, zestawów przyrządów i innego niezbędnego wyposażenie do prowadzenia badań, w tym m.in.: koszt zakupu, wytworzenia, instalacji, montażu, pierwszego uruchomienia, transportu, opakowania, rozładunku, koszty sprawdzenia i przystosowania nabytego sprzętu, koszty szkolenia personelu, instruktazu - pod warunkiem, że koszty te są ujęte w wartości początkowej zakupionego/wytworzonego środka trwałego w ewidencji środków trwałych beneficjenta.

* Używany środek trwały to środek trwały składający się z co najmniej jednego używanego elementu, jak również np. gdy środkowi trwałemu nadano jedynie nową tabliczkę znamionową. W przypadku wytworzenia środka trwałego składającego się z nowych i używanych środków trwałych traktuje się jako używany.

Warunki dla nabycia używanego środka trwałego:

- sprzedający środek trwały wystawił deklarację określającą jego pochodzenie,
- sprzedający środek trwały potwierdził w deklaracji, że dany środek nigdy nie był współfinansowany z pomocy UE lub z innych środków publicznych,
- cena zakupu środka trwałego nie przekracza jego wartości rynkowej i jest niższa niż koszt podobnego nowego sprzętu (konieczne dostarczenie wyceny niezależnego rzeczoznawcy sporządzonej na dzień zakupu),
- środek trwały posiada właściwości techniczne niezbędne do realizacji przedsięwzięcia objętego dofinansowaniem oraz spełnia obowiązujące normy i standardy.

5. Koszt nabycia materiałów i robót budowlanych

- bezpośrednio związanych z powstawaniem działów B+R i laboratoriów w przedsiębiorstwach lub tworzenie przez firmy centrów badawczo-rozwojowych, tj.: budowa/przebudowa/rozbudowa/modernizacja/remont nieruchomości zabudowanej z wyłączeniem części wspólnych budynku.

Warunki uznania wydatków za kwalifikowalne:

- są niezbędnym elementem projektu i bezpośrednio z nim związane,
- podwyższają wartość środka trwałego w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych beneficjenta,
- łączna wartość nabytych w ramach projektu materiałów i robót budowlanych, ujęta w kosztach kwalifikowalnych, **4 mln PLN i jednocześnie 40% wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych w projekcie** – warunek ten obowiązuje jedynie na etapie aplikowania,
- rozliczenie części wspólnych z zastosowaniem proporcji: powierzchni wykorzystywanej tylko na potrzeby projektu do całość powierzchni budynku,

- są realizowane wraz z innymi wydatkami w projekcie, niezwiązanymi z nabyciem robót i materiałów budowlanych
- realizacja projektu w miejscu realizacji robót budowlanych

6. Koszty nabycia nieruchomości zabudowanych:

- ewentualny koszt gruntu może zostać uznany za kwalifikowalny jedynie w takim udziale, w jakim jest nierozzerwalnie związany z nieruchomością (procentowy udział lokalu w gruncie, na którym stoi budynek).

Warunki uznania wydatku za kwalifikowalny:

- nabyta nieruchomość zabudowana jest niezbędna do realizacji projektu i kwalifikowalna wyłącznie w zakresie, w jakim jest wykorzystana do celów realizacji projektu,
- cena nabycia nie przekracza wartości rynkowej nieruchomości zabudowanej, a jej wartość potwierdzona jest operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę,
- wartość nieruchomości zabudowanej wynikająca z operatu powinna być określona na dzień jej zakupu,
- zakup nieruchomości zabudowanej nastąpi po złożeniu wniosku o dofinansowanie,
- łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z nabyciem nieruchomości zabudowanej **nie może przekraczać 10%** wartości pozostałych faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych nieobjętych limitami procentowymi, w związku z czym wydatek może zostać rozliczony jedynie we wniosku o płatność końcową.

Ogólne warunki uznania wydatków za kwalifikowalne:

- bezpośrednie powiązanie z przedmiotem projektu,
- stanowi własność wnioskodawcy od momentu zakupu do końca okresu trwałości,
- musi spełniać obowiązujące normy i standardy,
- zakup zrealizowany zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie, w tym nabycie na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z nabywcą,
- zaplanowanie na etapie wniosku aplikacyjnego oraz merytoryczne uzasadnienie i faktyczne wykorzystanie dla celów badawczych przewidzianych w projekcie,
- wydatek będzie włączony do ewidencji środków trwałych beneficjenta i będzie podlegał amortyzacji.

Koszty kwalifikowalne w ramach II typu projektów:

1. Koszty wynagrodzeń:

- o pracowników badawczych, pracowników technicznych oraz pozostałych pracowników pomocniczych w zakresie, w jakim są oni zatrudnieni przy danym projekcie (przy prowadzeniu badań przemysłowych lub prac rozwojowych), czyli koszty wynagrodzeń pracowników zaangażowanych do bezpośredniej realizacji projektu, rozliczane na podstawie faktycznie przepracowanych godzin;

2. Koszty aparatury i sprzętu w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu przez cały okres ich użytkowania.

Jeżeli aparatura i sprzęt nie są wykorzystywane na potrzeby projektu przez cały okres ich użytkowania za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości; tj.:

- o odpisy amortyzacyjne od aparatury i sprzętu o wartości powyżej 3500 PLN będących własnością beneficjenta/partnera, wpisanych do EŚT beneficjenta/partnera oraz zakupionych w sposób racjonalny i efektywny (amortyzacja podatkowa),
- o koszty wynajmu/dzierżawy aparatury i sprzętu,
- o raty kapitałowe leasingu finansowego i operacyjnego (umowa leasingowa podpisana po złożeniu wniosku o dofinansowanie) aparatury i sprzętu.

3. Koszty budynków w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby projektu.

Jeżeli chodzi o budynki, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji odpowiadające okresowi realizacji projektu obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości;

4. Koszty badań wykonanych na podstawie umowy zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez źródła zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu;

- o badania wykonane na podstawie umowy cywilnej,
- o nabycie usług doradczych i usług równorzędnych do doradztwa wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby działalności badawczej (usługi doradcze niemające charakteru ciągłego ani okresowego, które nie są związane ze zwykłymi kosztami operacyjnymi przedsiębiorstwa, tj. rutynowe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze lub reklama).

5. Koszty pośrednie – to koszty niezbędne do realizacji projektu, ale nie dotyczące bezpośrednio głównego przedmiotu projektu.

Koszty pośrednie rozliczane są stawką ryczałtową w wysokości 15%: liczone od kosztów związanych z zaangażowaniem personelu, tj. umów o pracę rozliczanych metodą uproszczoną z wykorzystaniem godzinowej stawki jednostkowej.

- koszty utrzymania budynków w szczególności: czynszu, sprzątnia, ochrony pomieszczeń, wynajmu pomieszczeń za wyjątkiem kosztów wynajmu powierzchni laboratoryjnej,
- koszty wynagrodzenia personelu pośrednio zaangażowanego w projekt (w szczególności: koszty personelu administracyjnego, kadrowego, księgowego, prawnego, sekretariat, BHP),
- koszty mediów (w szczególności: koszty za energie elektryczną, ciepłą, gazową, koszty wody, opłaty za odprowadzanie ścieków, utylizacji odpadów),
- koszty usług administracyjnych (usługi pocztowe, telekomunikacyjne, internetowe, kurierskie),
- koszty biurowe (koszty materiałów biurowych i piśmienniczych, koszty druku, ksera),
- koszty poniesione na usługi zewnętrzne, związane z obsługą projektu, które nie stanowią elementu stałej lub okresowej działalności beneficjenta (w szczególności ubezpieczenia majątkowe, usługi bankowe, księgowe, prawne, usługi serwisowe/konserwacji/przeglądu sprzętu biurowego, usługi ksero).

Koszty pośrednie ponoszone w związku z realizacją projektu objętego pomocą są rozliczane metodą ryczałtową, jako procent od kosztów bezpośrednich, zgodnie ze wzorem: Koszty pośrednie (pkt 5) = koszty wynagrodzenia – umowa o pracę (pkt 1a) * 15%

6. inne koszty operacyjne, w tym materiałów, dostaw i podobnych produktów, ponoszone bezpośrednio w wyniku realizacji projektu, tj.:

- zakup materiałów, np. surowców, półproduktów, odczynników niezbędnych do realizacji badań,
- zakup aparatury i sprzętu (niespełniającego definicji środka trwałego zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz z przyjętą polityką rachunkowości - o wartości netto nie wyższej niż 3500 zł) wykorzystywanego do badań realizowanych w ramach projektu,
- zakup elementów służących do budowy i na stałe zainstalowane w prototypie, instalacji pilotażowej lub demonstracyjnej.

7. koszty uzyskania i walidacji patentów i praw ochronnych dot. wynalazków, wzorów użytkowych i wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczenia geograficznego lub topografii układu scalonego;

